

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 34/15

Luksemburg, 19 marca 2015 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-153/14

K i A

Zdaniem rzecznik generalnej Juliane Kokott łączenie rodzin w ramach par małżeńskich obywateli państw trzecich może być zasadniczo uzależnione od tego, że małżonek zamierzający dołączyć do swojej rodziny złoży egzamin z języka oraz z wiedzy o państwie

W razie niemożności wymagania zastosowania środka dotyczącego integracji lub wystąpienia szczególnych okoliczności musi jednak w indywidualnym przypadku istnieć możliwość zwolnienia z egzaminu, ponadto wszelkie opłaty egzaminacyjne nie mogą być na tyle wysokie, by tworzyć przeszkodę dla wykonywania prawa do łączenia rodzin

Niderlandy, w przypadku łączenia rodzin w odniesieniu do par małżeńskich posiadających obywatelstwo państw trzecich, stawiają wymóg, że małżonek, który zamierza połączyć się z rodziną, musi przed swoim wjazdem złożyć egzamin z integracji obywatelskiej, w ramach którego wykaże się podstawową znajomością¹ języka niderlandzkiego oraz podstawową wiedzą o kraju². W ten sposób powinna zostać polepszona sytuacja wyjściowa osób, które łączą się z rodziną w Niderlandach i tym samym powinno to stanowić wsparcie dla ich integracji ze społeczeństwem niderlandzkim. W przypadku ciężkiego upośledzenia umysłowego lub fizycznego oraz w przypadkach przedstawiających nadmierne trudności³ istnieje możliwość zwolnienia. Ponadto obywatele określonych państw trzecich, takich jak Kanada czy Stany Zjednoczone są zwolnieni z tego obowiązku. Do egzaminu są odpuszczone tylko te osoby, które uiszczyły opłatę egzaminacyjną w wysokości 350 EUR. W przypadku powtórzenia egzaminu istnieje obowiązek ponownego uiszczenia tej opłaty. W celu przygotowania się do egzaminu Niderlandy oferują przygotowany w 18 językach zestaw do indywidualnej nauki, który kosztuje jednorazowo 110 EUR.

Niderlandzki Raad van State zmierza do ustalenia, czy ten egzamin z integracji jest zgodny z dyrektywą w sprawie łączenia rodzin⁴, która zezwala państwom członkowskim w tytule „Wymagania dotyczące wykonania prawa do łączenia rodziny” na ustanowienie wymogów względem obywateli państw trzecich, że zastosują się do środków integracyjnych. Raad van State musi wydać rozstrzygnięcie w sprawie K. posiadającej obywatelstwo azerbejdżańskie oraz A. posiadającej obywatelstwo nigeryjskie, które zamierzają dołączyć do swoich przebywających w Niderlandach małżonków, którzy również są obywatelami państw trzecich. Obie powołują się na dolegliwości fizyczne względnie umysłowe w celu uzyskania zwolnienia z egzaminu integracyjnego. Właściwe organy nie uznały jednakże tych chorób za wystarczająco poważne i w związku z tym oddaliły wnioski.

Rzecznik generalna Juliane Kokott w swojej dzisiejszej opinii reprezentuje pogląd, że będący przedmiotem sprawy **egzamin z integracji obywatelskiej stanowi zasadniczo dozwolony środek dotyczący integracji** w rozumieniu dyrektywy.

¹ Poziom A1 (początkujący) według europejskiego referencyjnego systemu kształcenia językowego.

² Pytania dotyczą np. kwestii, czy w Niderlandach mężczyźni i kobiety mają równe prawa, czy w Niderlandach obowiązuje rozdział kościoła od państwa lub w jakim wieku istnieje obowiązek szkolny u dzieci.

³ Mianowicie, gdy osoba, która zamierza połączyć się z rodziną, ze względu na bardzo szczególne okoliczności indywidualne trwale nie jest w stanie przystąpić do egzaminu i wykaże, że podjęła wszelkie starania, których można od niej racjonalnie oczekiwać, aby zdać egzamin

⁴ Dyrektywa Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin (Dz.U. L 251, s. 12).

Opanowanie języka krajowego jest bowiem istotnym warunkiem integracji. Znajomość języka polepsza nie tylko szanse obywateli państwa trzeciego na rynku pracy, ale również umożliwia im podjęcie w trudnych sytuacjach samodzielnych starań o pomoc w państwie przyjmującym. Podstawowa wiedza o kraju zaznajamia ponadto osoby, które łączą się z rodziną, z ważnymi zasadami współżycia, co może pomóc uniknąć nieporozumień i naruszeń prawa. Ponieważ Niderlandom chodzi właśnie o przyczynienie się do polepszenia sytuacji wyjściowej osób, które łączą się z rodziną, szkolenia byłyby skuteczne dopiero po wjeździe. Egzamin z integracji jest również zasadniczo odpowiedni, w szczególności wymagana jest tylko elementarna znajomość języka, której przyswojenie jest możliwe w zwykłym przypadku bez większego wysiłku. Zwolnienie obywateli określonych państw trzecich ponadto nie musi prowadzić do niespójności niderlandzkiej regulacji, dyrektywa zezwala na traktowanie na mocy bilateralnych umów określonych państw trzecich w sposób uprzywilejowany.

Niderlandzka regulacja jest **jednakże nieproporcjonalna i niezgodna z dyrektywą jedynie wtedy, jeśli wymaga złożenia egzaminu z integracji także w sytuacjach, w których nie można racjonalnie wymagać go od osoby, która zamierza połączyć się z rodziną, uwzględniając jej indywidualną sytuację lub gdy z uwagi na szczególne okoliczności konkretnego przypadku istnieją powody wymagające zezwolenia na połączenie pomimo niezdanego egzaminu.**

Dokonanie takiej oceny należy do Raad van State, a w szczególności zbadanie, czy istniejąca klauzula dotycząca przypadków przedstawiających nadmierne trudności zezwala na uwzględnienie tych okoliczności. W ramach możliwości wymagania zastosowania środka dotyczącego integracji mogłyby mieć znaczenie, poza stanem zdrowia zainteresowanego, jego zdolnościami kognytywnymi i jego wykształceniem, również czynniki takie jak dostępność zrozumiałego przez niego materiału przygotowującego do egzaminu, koszty, które należy uregulować i obciążenie czasowe. Nie w każdym przypadku będzie można oczekiwać przykładowo od osoby, która zamierza połączyć się z rodziną, niewładającej żadnym z 18 języków, w których dostępny jest materiał szkoleniowy stanowiący podstawę przygotowania się do egzaminu, przyswojenia sobie w pierwszym etapie jednego z języków, w których sporządzone są materiały szkoleniowe, aby następnie w drugim etapie przy jego pomocy rozpocząć właściwe przygotowanie do egzaminu.

Zdaniem rzecznik generalnej **dyrektywa ponadto stoi na przeszkodzie przepisom krajowym, które wiążą egzamin z integracji, taki jak będący przedmiotem sprawy, z opłatami, jeżeli opłaty te i ich pobór mogą stanowić przeszkodę w wykonywaniu przez zainteresowanych prawa do łączenia rodzin.**

To niebezpieczeństwo istnieje w niniejszym przypadku. Opłaty w wysokości 350 EUR mogą oznaczać poważne obciążenie finansowe w wielu częściach świata, zważywszy na tamtejszy dochód na mieszkańca. Zatem w indywidualnym przypadku mogłyby one oznaczać nieproporcjonalną przeszkodę, która narusza cel realizowany przez dyrektywę oraz jej praktyczną skuteczność, zwłaszcza że opłaty za egzamin należy uregulować po raz kolejny przy każdym podejściu do egzaminu. Środkiem zaradczym mogłoby być w szczególności ustanowienie **przepisów umarzających lub odraczających płatność.** Raad van State będzie musiał zbadać, czy i w jakim zakresie jest to możliwe zgodnie z prawem niderlandzkim.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793